

Dr hab. Janusz Zdebski

Kraków, 23 stycznia 2025 r.

Akademia Tarnowska

Katedra Psychologii

Recenzja rozprawy habilitacyjnej Pani dr Dagmary Budnik – Przybylskiej

Ocena osiągnięcia stanowiącego rozprawę habilitacyjną

Jako rozprawę habilitacyjną Pani dr Dagmara – Budnik Przybylska przedstawiła cykl dziewięciu powiązanych ze sobą tematycznie artykułów naukowych pod ogólnym tytułem „Rola wyobrażeń w procesie oddziaływań psychologicznych w sporcie”.

Artykuły te obejmują trzy obszary :

1. Wielowymiarowy pomiar wyobrażeń. Kwestionariusze wyobrażeń.
2. Różnice indywidualne związane z wyobrazeniami w sporcie
3. Psychofizjologia wyobrażeń w sporcie,

We wszystkich opublikowanych pracach dr Dagmara Budnik-Przybylska była pierwszą ,a w jednym przypadku jedyną autorką. Osiem artykułów opublikowanych było w języku angielskim.

Należy zauważyć, iż sześć artykułów jest rezultatem współpracy międzynarodowej z uznanymi autorytetami naukowymi, profesorami : K. Morrisem z Australii oraz M. Bertollo z Włoch, którzy są również współautorami artykułów.

Charakterystyka osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego wraz z dodatkowymi informacjami dotyczącymi pozostałych osiągnięć Habilitantki została przedstawiona w postaci obszernego autoreferatu. Autorka ukazała w nim najważniejsze rezultaty swoich osiągnięć naukowych.

Wiodącym nurtem zainteresowań badawczych dr Dagmary Budnik - Przybylskiej jest problem wyobrażeń w aktywności sportowej. Wiąże się to z faktem Jej kariery sportowej , rozwojem naukowym i zawodowym oraz uzyskanymi kwalifikacjami psychologa spory klasy mistrzowskiej. Habilitantka modelowo łączy więc aktywność naukowo-badawczą z praktyką. Kwestia

wykorzystania wyobrażeń w aktywności sportowej jest istotna nie tylko dla psychologów pracujących ze sportowcami.

Podstawowe pytanie badawcze sformułowane przez Autorkę brzmiało : czy wyobrażenia można mierzyć w sposób wystandaryzowany w polskich warunkach oraz jakie są czynniki osobowe związane z umiejętnością wyobrażeń i jej wykorzystaniem. W polskiej psychologii sportu, w której koncentrowano się na efektach treningu wyobrazeniowego było to podejście oryginalne.

W pierwszym etapie swojej działalności, Autorka po nawiązaniu współpracy z profesorem Morrisem, przystąpiła do polskiej adaptacji Kwestionariusza umiejętności tworzenia wyobrażeń w sporcie. Kolejnym krokiem było zaprojektowanie Kwestionariusza Wyobraźni w Sporcie - autorskiego narzędzia do pomiaru wyobrażeń w sporcie oraz wykorzystywania wyobrażeń w codziennym życiu.

Ten obszar swoich badań Autorka przedstawiła w dwóch pierwszych publikacjach : (1) Reliability, factor structure, and construct validity of the Polish version of the sport imagery ability measure oraz (2) The Imagination in Sport Questionnaire - reliability and validity characteristics.

Po skonstruowaniu narzędzi Autorka mogła więc przystąpić do następnego etapu swych naukowych poszukiwań - określenia indywidualnych różnic związanych z wyobrażeniami w sporcie. Nawiązała do funkcjonujących w literaturze modeli związanych z wykorzystywaniem wyobrażeń w praktyce, głównie do modelu RAMDIU.

Zagadnienie to przedstawiła w czterech artykułach : (3) Can personality factors and body esteem predict imaginery ability in dancers ? , (4) Czy istnieją związki między predyspozycjami temperamentalnymi w sposobie stosowania wyobrażeń u młodych sportowców , (5) Spotlight on the link between imagery end empathy in sport., (7) Does imagery ability matter for the relationship between temperament and self-confidence in team and individual sport disciplines.

Badania grupy tancerzy baletowych , profesjonalnych tancerzy innych stylów oraz grupy kontrolnej wykazały, iż obie grupy tancerzy istotnie różniły się od grupy kontrolnej pod względem zdolności wyobrazeniowych, natomiast nie różniły się między sobą. Cechy osobowości, otwartość na doświadczenie i sumienność oraz kondycja fizyczna jako obraz ciała były istotnymi predyktorami wyższych umiejętności wyobrazeniowych we wszystkich grupach.

W kolejnym artykule dotyczącym predyspozycji temperamentalnych wykazano, iż emocjonalność i nieśmiałość były negatywnymi korelatami stosowania wyobrażeń u młodych sportowców, natomiast aktywność i towarzyskość korelatami pozytywnymi. Uzyskane rezultaty wskazują na rolę różnic indywidualnych jako predyktorów stosowania wyobrażeń również w kontekście rozwojowym.

Celem następnego artykułu była analiza związków między wielowymiarowo definiowaną empatią a korzystaniem z wyobrażeń u sportowców. Wykazano, że dwa wymiary empatii zorientowane na innych : empatyczna troska i przyjmowanie perspektywy ułatwiają trening wyobrazeniowy. Dzięki wczuwaniu się w sytuację przeciwnika i przewidywaniu jego ruchów zawodnik lepiej funkcjonuje w sporcie. Uzyskane wyniki były podstawą do sformułowania istotnego wniosku praktycznego dotyczącego treningu wyobrazeniowego osób o wysokim poziomie empatii emocjonalnej.

W ostatnim artykule w referowanym obszarze badawczym : Does imagery ability matter for the relationship between temperament and self-confidence in team and individual sport disciplines ? wykazano różnice pomiędzy wzorcami typowymi dla sportów indywidualnych a zespołowych. Na uwagę zasługuje sformułowany wniosek , iż „ praca nad ogólną zdolnością wyobrazeniową, nie tylko sportową, wykorzystywana w życiu codziennym może w pewnym stopniu pomóc przezwyciężyć trudności temperamentalne związane z emocjonalnością”.

Zwieńczeniem dotychczas referowanych rezultatów badań są trzy artykuły obejmujące obszar : Psychofizjologia wyobrażeń w sporcie :

(6)Neural oscillation during mental imagery in sport : an olympic sailor case study ,

(8)Exploring the influence of personal factors an physiological responses to mental imagery in sport,

(9)Psychological strategies for enhancing performance throught imagery-skin conductance level analysis in quided vs self-produced imagery

Publikacje były rezultatem badań interdyscyplinarnego zespołu kierowanego przez dr Dagmarę Przybylską Budnik. W jego skład wchodzili psychofizjologowie z Włoch kierowani przez prof. Bertollo, fizycy i bioinżynierowie z Politechniki Gdańskiej oraz psycholodzy z Uniwersytetu Gdańskiego.

Badania zmierzały do dokonania analizy reakcji organizmu na dwa rodzaje wyobrażeń : kierowanych lub samodzielnie wytwarzanych. Na uwagę i podkreślenie zasługuje procedura badawcza, w której wykorzystano EEG oraz poziom przewodnictwa skórniego.

Uzyskane rezultaty w znaczący sposób uzupełniają i wzbogacają dotychczasowe ustalenia naukowe, między innymi związane ze wspomnianym modelem RAMDIU.

Habilitantka wykazała również umiejętność organizowania i kierowania zespołami badawczymi, również interdyscyplinarnymi.

Dodatkowe osiągnięcie naukowe : Interwencje dotyczące treningu mentalnego.

Autorka przedstawiła siedem artykułów związanych z zastosowaniem treningu mentalnego w praktyce sportowej. Publikacje te stanowiły efekt wspomianej już aktywności Autorki jako psychologa - sportu. Ukazano w nich, na przykład, prace z zawodnikami przygotowującymi się do Igrzysk Olimpijskich czy zastosowanie treningu wyobrażeniowego u zawodników przechodzących rehabilitację po urazie sportowym.

Artykuły te stanowią wartościowy materiał szkoleniowy dla psychologów – praktyków zaangażowanych w sporcie.

W dwóch publikacjach Habilitantka była pierwszą autorką, w czterech drugą , a w jednym przypadku - trzecią.

Ocena pozostałych osiągnięć naukowych.

Charakterystykę osiągnięć naukowych dr Dagmary Budnik - Przybylskiej ograniczę do okresu po uzyskaniu w roku 2008 stopnia naukowego doktora.

W okresie tym opublikowała w czasopismach naukowych 32 artykuły, w 21 artykułach była pierwszą autorką. 22 artykuły były publikowane w języku angielskim.

W monografiach naukowych zamieściła 16 artykułów.

Brała czynny udział w 38 konferencjach międzynarodowych, między innymi, w Stanach Zjednoczonych, Hiszpanii, Włoszech, Grecji, Austrii, Portugalii czy Maroku.

W ramach programu „Erasmus plus” wyjeżdżała kilkakrotnie do Uniwersytetu „Gabriele d` Annuzio” w Chieti-Pescara we Włoszech, w którym prowadziła wspólne badania z profesorem Bertollo.

Efektom współpracy z profesorem R. Gordinem z Utah State University były wspólne wystąpienia, między innymi, na Kongresie ISSP w Maroku.

Z doktorem Itay`em Basewitchem z Ruskin University w Anglii Dr Budnik - Przybylska współpracowała w ramach projektu dotyczącego wyobrażeń u trenerów judo. Współpraca zaowocowała dwiema wspólnymi publikacjami.

Przytoczone przykłady ukazują jedynie fragment aktywności Habilitantki przedstawionej w Autoreferacie, dowodząc Jej nieprzeciętnej dynamiki oraz skuteczności, dzięki której zyskała rozpoznawalność w środowisku naukowym.

Ocena osiągnięć dydaktycznych .

W swej macierzystej Uczelni, Uniwersytecie Gdańskim, Habilitantka prowadziła zajęcia m.in. z przedmiotów : psychologia różnic indywidualnych, psychologia agresji, elementy doradztwa zawodowego, psychologia sportu, trening mentalny w sporcie i biznesie.

Prowadziła seminaria i była promotorem prac magisterskich oraz promotorem pomocniczym dwóch prac doktorskich.

Zajęcia z psychologii sportu i treningu wyobrażeniowego prowadziła w Akademii Wychowania Fizycznego w Gdańsku jak również w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Była też zaproszona do prowadzenia zajęć z treningu wyobrażeniowego w sporcie w Uniwersytecie Wrocławskim.

Od 2015 roku Pani Doktor współpracuje z Pomorską Federacją Sportu pełniąc funkcję psychologa sportu. Wspominałem już o współpracy z kadrami narodowymi i olimpijskimi .

Tych kilka przykładów ukazuje, iż dr Dagmara Budnik –Przybylska jest doświadczonym pedagogiem docenianym również poza macierzystą Uczelnią.

Podsumowanie

Przedstawione przez Panią doktor Dagmarę Przybylską – Budnik osiągnięcia naukowe w postaci dziewięciu spójnych tematycznie publikacji dowodzi,

iż Autorka osiągnęła założone cele związane z problematyką wyobrażeń w aktywności sportowej. Uzyskane rezultaty są wartościowe poznawczo, poszerzają dotychczasową wiedzę, są przydatne dla praktyki sportowej, zyskały również rozgłos w środowisku, czego wyrazem jest, między innymi, międzynarodowa współpraca Autorki.

Habilitantka dowiodła swej dojrzałości badawczej, konsekwencji w realizacji postawionych celów i umiejętności organizacji i kierowania zespołami międzynarodowymi.

O wysokim poziomie merytorycznym prowadzonych badań świadczy również liczba cytowani i wskaźnik h.

Pani doktor Dagmara Budnik - Przybylska jest doświadczonym dydaktykiem i praktykiem - psychologiem sportu klasy mistrzowskiej. Jej rozwój naukowy i zawodowy jest przykładem nowoczesnego podejścia do kariery naukowej.

W związku z tym popieram wniosek Pani doktor Dagmary Budnik - Przybylskiej w ubieganiu się o stopień doktora habilitowanego. Przedłożone osiągnięcie wraz z całokształtem dorobku naukowego i dydaktycznego odpowiadają wymogom formalnym określonym ustawowo.

Janusz Zdebski